

Toespraak agroforestry ambassadeur Jeroen Watté – 15 oktober 2024

Dankuwel aan ILVO voor die zware verantwoordelijkheid om een ***Agroforestry Ambassadeur*** te zijn en te blijven. Maar ook voor de erkenning, die doet deugd. Als afstuderende bosbouwer op excursie vanuit de KU Leuven, werd ons geleerd hoe moeilijk natuurbeheer is door de grote impact van de landbouw. Dat onze voedselproductie ecosystemen in gevaar bracht, dat wong bij mij ergens. Sindsdien heb ik gezocht naar manieren waarop de twee toch konden samengaan. Agro-ecologie dus, ofwel agro-ecologische intensivering. In het begin heb ik vooral draagvlak proberen creëren rond agroforestry, later ook rond regeneratief begrazen en andere innovaties.

Ik wil de erkenning die ik vandaag krijg, ook graag delen. Dankuwel aan alle mensen binnen en buiten Wervel die me de ruimte en vrijheid gegeven hebben om daarop in te zetten. Wijlen oprichter en collega Luc, maar ook mijn vrouw Veerle, en verder Johan, Lieselot, Benny, Karolien, Patrick, Tine, Jos, Johan, Ineke, Bart, Jen, Kristel, Joris, Rik, Bert, Joris, en vele anderen die mee aan de kar trokken en blijven trekken.

Dank in het bijzonder aan de pioniers die de weg wijzen. De meest veelbelovende innovatie komt vandaag niet vanuit labo's denk ik, maar vanuit de landbouwers zelf. *Necessity is the mother of invention*. Ik heb geprobeerd die innovatie van pioniers die vaak geïsoleerd bezig zijn, te verbinden met de professionele omkadering van de boer (onderzoek, administraties, belangenorganisaties, onderwijs, overheden).

Is het een open deur intrappen om te zeggen dat pioniers moeten worden beloond in plaats van afgestraft? 15 jaar geleden schreef ik een persbericht "*Boeren zijn bang van beleid, niet van bomen (2009)*". Ik heb het gevoel dat dat nog steeds geldt.

Of het nu gaat over de opbouw van bodemvruchtbaarheid met koolstof, het gebruik van ammoniak arme drijfmest door een grasrantsoen, het integreren van houtachtigen in landbouw, of het leveren van waterdiensten aan de maatschappij, te vaak zien we dat pioniers bestraft worden. Of dat er op andere manieren een "*first mover disadvantage*" ontstaat, een nadeel dus in plaats van een voordeel. Zelfs al werken die pioniers aan veerkrachtige ecosystemen. En dat nadeel maakt innovatie soms duur, soms stout of zelfs illegaal. Zo gaan we er niet komen.

Ik ga daar zelf aan verder werken om pioniers niet alleen in de kijker te zetten, omdat er nog zo'n grote kloof gaapt tussen hen en de rest, en daarmee bedoel ik ook hun collega's, maar vooral beleidsmakers, onderwijs, onderzoek. Dat was trouwens de reden om te starten met de podcast *Pier review: brengt de bodem tot leven*.

Mijn missie blijft om de voorhoede te ondersteunen en in een volgende stap ga ik werken op het verdienmodel, op de ontwikkeling van een certificatie voor regeneratieve landbouw. Zodat regeneratief boeren gewoon de meest rendabele vorm van landbouw wordt. Ik hoop velen van jullie dan ook als medestrijders nog tegen te komen.

Dankuwel.

Jeroen

